

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד**ת"צ 55177-05-15 אקזני ואח' נ' איילון חברה לביטוח בע"מ**

תיק חיצוני:

**בפני
כבוד השופטת הדס עובדיה****מבקש****1. גלעד הלר
ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל בד ורון לדרמן****נגד****משיבה
איילון חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד תמי גרינברג ואם- לי פולאקביץ**

חקיקה שאוזכרה:

הוראות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ו-1986
 חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006: סע' 2, 19, 19(ב)(1), 25(א)(3), 25(א)(4), 27 א'
 חוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981: סע' 55 א., 56 ג.
 חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979: סע' 1

לאישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית

לפניי בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת התובענה הייצוגית שבכותרת (להלן בהתאמה: "הבקשה" או "בקשת האישור" ו- "הסדר הפשרה"). על יסוד הנימוקים שאפרט להלן מצאתי לנכון לאשר את הבקשה, ולתת להסדר תוקף של פסק דין.

דברי רקע וטענות הצדדים

1. ביום 28.5.2015 הגיש המבקש את התובענה בגדרה עתר לאשר את תביעתו נגד המשיבה כתובענה ייצוגית. הבקשה הוגשה יחד עם חמישה מבקשים נוספים אשר ביקשו את אישור תביעותיהם כייצוגיות נגד חמש חברות ביטוח אחרות.
2. בבקשת האישור טענו המבקשים כי המשיבות, ובכללן, המשיבה דכאן (להלן: "איילון"),

נמנעו, בין כמדיניות ובין כתופעה נרחבת, מלשלם את רכיב המע"מ החל על עלות הנזקים כאשר הנזקים לא תוקנו בפועל. זאת, בניגוד לחובה לשלמו, על פי עקרון השיפוי, בין אם הנזק תוקן ובין אם לאו. המבקשים תמכו טענתם בדבר החובה לשלם את המע"מ כאשר הנזק לא מתוקן בהלכת בית המשפט העליון בע"א 17229/99 **זלוצין נ' דיור לעולה בע"מ** (להלן: "**הלכת זלוצין**") ובשורת מקורות נורמטיביים נוספים, ובכלל זאת, חוזר מס' 3 מיום 1.6.1983 של משרד התחבורה; סעיף 5 לפוליסה התקנית הקבועה בתוספת **לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ו – 1986**; וחוזר הפיקוח מיום 30.6.2015 (להלן: "**חוזר 2015**").

3. כמבואר על-ידי הצדדים, את טענתנו כי איילון אינה משלמת את המע"מ כאשר הנזק לא תוקן, תמך המבקש בפיצוי אשר שולם לו על ידה כתובע צד ג' בתביעת רכב נגד מבוטח שלה, ובמכתב שקיבל ממנה אשר על פיו לא שולם לו המע"מ בשל כך שהנזק לא תוקן ולאחר שיתקן את הרכב וישלם את המע"מ יוכל לשוב ולדרוש שיפוי, כנימוק "גנרי" אשר משמש את המשיבה במקרים רבים.

4. המבקש טען, כי העובדה שאיילון אוזנת בעמדה משפטית לפיה אין לשלם את המע"מ כאשר הנזק לא תוקן בתביעות רכב, מלמדת כי היא אינה משלמת אותו גם בתביעות רכוש אחרות; והוא תמך את טענותיו גם בראיות נוספות, לרבות דוגמאות למקרים אחרים בהם חברות ביטוח לא שילמו את המע"מ, הליכים משפטיים בהם טענו חברות ביטוח כי אין לשלם מע"מ כאשר הנזק לא תוקן, וכן כתבות העוסקות בפרקטיקה זו. המבקש טען כי ראיות אלה, יחד עם ההנחיות החוזרות של הפיקוח על הביטוח בתיקון הפוליסה התקנית לרכב ודברי ההסבר לה ובחוזר 2015, מלמדות על מדיניות, ולכל הפחות, על תופעה נרחבת בענף הביטוח, אשר נוהגת גם אצל איילון, כפי שבא לידי ביטוי במקרה הפרטני שלו.

ביום 24.4.2017 הגישה איילון את תשובתה לבקשת האישור (להלן: "**התשובה**"). **בתשובה טענה איילון**, בין היתר, כי צד שלישי אינו יכול להגיש תובענה ייצוגית נגדה; כי צד ג' בביטוח רכב אינו יכול לייצג בהליך ייצוגי מבוטחים בביטוח רכב ולא מבוטחי דירה; וכי ניזוק בתביעת רכב אינו יכול לייצג בהליך ייצוגי ניזוקים בתביעות מסוגים ומענפים אחרים. לגופו של עניין טענה איילון כי בכל הנוגע לתביעות צדדים שלישיים בביטוחי רכב היא פעלה על פי מכתב הפיקוח על הביטוח מיום 20.6.99 אשר על פיו ניתן להפחית את רכיב המע"מ כאשר הנזק לרכב צד שלישי אינו מתוקן; כי **הלכת זלוצין** אינה מחייבת את חברות ביטוח לשלם את המע"מ כאשר הרכוש לא תוקן, וממילא, היא לא יכולה לחול בביטוחי רכב אשר שיקולי המדיניות בכל הנוגע לתיקוני כלי רכב מחייבים לעודד את התיקון במוסך מורשה ולא בעסקה שאינה מדווחת לרשויות המס. כן טענה איילון שהחובה לשלם את המע"מ חלה רק ממועד פרסום חוזר 2015 ואילך וכי איילון פעלה בהתאם לחוזר; איילון הוסיפה וטענה שהבקשה הייצוגית איננה רלוונטית לתביעות מבוטחים בביטוחי רכב באשר בתביעות כאמור חל חוזה הביטוח המבוסס על הפוליסה התקנית והמאפשר למבטחת לפעול לתיקון הרכב וכן חל "חוזר השמאים".

בכל הנוגע לדירות, איילון טענה שאין ולא קיימת אצלה מדיניות להפחית את המע"מ בכל

הנוגע לנזק שלא תוקן, וכי על פי בדיקותיה בקרב השמאים, אופן חישוב תגמולי הביטוח בערכי שיפוי (ערך כחדש בניכוי פחת) מביא לכך שהמע"מ אינו מופחת. איילון הוסיפה וטענה שהמבקש לא הציג כלל ראיות הנוגעות לתביעות שאינן תביעות צדדים שלישיים בביטוח רכב, ולא ניתן ללמוד מתביעת צד שלישי ברכב לתביעות מבוטחי רכב ו/או תביעות שעניינן נזקי דירות. עוד טענה איילון כי לא ניתן ללמוד מהתנהלות חברות ביטוח אחרות באשר למדיניות שלה.

5. ביום 25.5.2017 הגיש המבקש תגובה לתשובת איילון (להלן: "**התגובה לתשובה**"). **במסגרת התגובה לתשובה טען המבקש**, בין היתר, כי מכתב פניות הציבור מיום 20.6.99 אינו מהווה הנחייה ואיילון לא הייתה רשאית להסתמך עליו; וכי, בכל מקרה, **הלכת זלוצין**, אשר ניתנה בשנת 2001, מבהירה את הדין וכי כהלכה מחייבת של בית המשפט העליון היא גוברת על המכתב משנת 1999, יהא תוקפו כאשר יהא. המבקש הוסיף וטען כי הפסיקה הכירה בזכותו של צד ג' להגיש תובענה ייצוגית נגד חברת ביטוח; וכי סוגיית תשלום המע"מ כאשר הנזק אינו מתוקן היא שאלה משפטית יסודית, אשר יישומה אינו מותנה בסוג התביעה. משכך טען המבקש כי אי תשלום המע"מ בתביעות רכב מהווה ראייה תקפה לכך שזוהי מדיניותה של המשיבה, כפי שעולה, לטענתו, גם ממסכת הראיות הכוללת שהוצגה.

6. בהליך, הנמשך כאמור מחודש מאי 2015, התקיימו שמונה דיוני קדם משפט הישיבה האחרונה התקיימה לפני לאחר שהטיפול בתיק הועבר אלי ממותב אחר. בתוך כך, קיימו הצדדים לאורך זמן, בפיקוח בית המשפט, הליכים מקדמיים, כאשר במסגרתם -

6.1. בהתאם לבקשות שהגיש המבקש השיבה איילון לשאלון, העבירה תצהיר גילוי מסמכים וגילתה מסמכים, וביניהם תכתובת שנוהלה בין איגוד חברות הביטוח לבין הפיקוח על הביטוח בכל הנוגע להוצאת חוזר 2015; וכן הנחיה שהוצאה על ידה ביום 16.7.2015, בעקבות חוזר 2015, לפיה יש לשלם את המע"מ כאשר הנזק אינו מתוקן (להלן: "**הנחיית איילון בדבר תשלום המע"מ**").

6.2. הוגשו ראיות נוספות, ובכללן דוגמא שהגיש המבקש למקרה בו לטענתו איילון לא שילמה את המע"מ בתביעת מבוטח בגין נזקי דירה; ואילו איילון הגישה שלוש דוגמאות המוכיחות לטענתה את ההתנהלות התקינה כלפי מבוטחים בביטוח רכב וכן חמש דוגמאות לתביעות בביטוח דירה מהן ניתן ללמוד לטענתה שבהן שולם המע"מ על אף שהנזק לא תוקן. במסגרת זו, הוגש תצהיר של מנהל תביעות פרט במסגרתו נטען כי אין ולא הייתה באיילון מדיניות שלא לשלם את המע"מ בביטוח דירה כאשר הנכס לא תוקן.

7. למען שלמות התמונה, ציינו הצדדים, כי בקשת האישור הוגשה על-ידי המבקש יחד עם חמישה מבקשים אחרים, שהיו מבוטחים של חמש חברות ביטוח אחרות. מבקשים אלה ניהלו בעת הגשת בקשת האישור תביעות אזרחיות נגד חברות הביטוח אשר ביטחו את בתיהם, ובד בבד עם הגשת בקשת האישור הם הגישו לבית המשפט בו נוהלו תביעותיהם

בקשה לפצל את ההליכים ולהעביר את תביעתם הנוגעת לרכיב המע"מ אשר לא שולם להם להידון בפני בית משפט זה. המבקשים האחרים טענו כי מאפייניה הקבוצתיים של העילה מקימים סמכות דיון לבית המשפט המחוזי על בסיס סכום התביעה המצרפי, וכי קיימת הצדקה לפצל את ההליך על מנת לאפשר את בירורו. בית משפט השלום בהרצליה, בו נדונו ההליכים הפרטניים דחה את הבקשה, והחלטתו אושרה על-ידי בית המשפט המחוזי בת"א במסגרת [רע"א 26697-02-16](#). משכך, ביום 20.2.2017 הורה בית המשפט דכאן על סילוק בקשות האישור אשר הוגשו על ידי המבקשים האחרים על הסף ודחה גם את בקשתם להחליפם במבקש אחר (ארגון אמון הציבור). משכך, הליך זה נמשך רק מטעם המבקש, וזאת נגד איילון בלבד. כן, צוין, כי לאחר מכן, הגיש אמון הציבור תביעה נפרדת נגד חמש חברות הביטוח הנ"ל במסגרת [ת.צ. 37468-01-18](#), אשר נדחתה בפסק דינו המנומק המחזיק 75 עמודים של כב' הש' צבי ויצמן מיום 4.1.2022, (להלן: "פסק הדין בעניין אמון הציבור") והובהר על-ידי ב"כ המבקש כי בכוונת אמון הציבור (המיוצג על ידי ב"כ המבקש דכאן) להגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון.

8. בדיון שהתקיים לפני ביום 7.4.2019 המלצתי לצדדים לפנות להליך גישור לקניית סיכונים וסיכויים באופן מדתי המיטיב עם הקבוצה, ובשים לב גם להתמשכותו החריגה לרעה של ההליך והשלכותיה המרעות על הקבוצה ועל ענף הדין בתחום התובענות הייצוגיות.

9. הוסכם בין הצדדים על פניה לכב' הש' בדימוס יצחק ענבר. לפי תיאור ב"כ הצדדים נוהל בפני המגשר הליך גישור מורכב וממושך שידע עליות ומורדות. במסגרת הגישור, אשר נמשך מחודש אוקטובר 2019 ועד למועד גיבוש הסדר זה, התקיימו כ- 10 ישיבות, במסגרתן טענו הצדדים בפני המגשר בהרחבה; הוצגו בפניו דוגמאות ונתונים; ואף נערכו בדיקות מדגמיות שונות, על פי הנחיות המגשר, בתביעות רכוש אשר הוגשו למשיבה. זאת, הן לצורך בחינת אופן התנהלות המשיבה בתביעות בהן הנוק לא תוקן, והן לצורך עריכת אומדן ראשוני של היקף החשיפה של התיק, היה ותתקבלנה טענות המבקש, כאשר שיקולים אלה היוו גורמים בעלי חשיבות עבור המגשר לצורך המלצתו בגיבוש ההסדר.

הצדדים הבהירו כי בדיקות אלה, היוו רק בחינה ראשונית; כמפורט בהמשך, על פי ההסכם הבדיקות המחייבות, אשר על פיהן ישולם הפיצוי, ייעשו על ידי מומחה חיצוני אותו יתבקש בית המשפט הנכבד למנות לצורך יישום הסכם הפשרה, כמפורט בהמשך הדברים.

בסיומו של הליך הגישור הממושך, ומבלי להודות איש בטענות רעהו, הגיעו הצדדים להסכם הפשרה דנא על פי המלצות כב' המגשר.

הסדר הפשרה

עיקרי ההסדר

10. איילון תישא ב-50% מגובה המע"מ החל על תגמולי הביטוח/הפיצוי, ששולמו למבוטחים וצדדי ג' אשר הגישו לאיילון תביעות ביטוח בגין נזקי מבנה או נזקי רכב

- במהלך התקופה הקובעת שנקבעה לכל קבוצה, ואשר תגמולי הביטוח/הפיצוי שולמו להם לפני שהנזק תוקן.
- סכום הפשרה יחושב על פי סכום המע"מ החל על כל התביעות ששולמו בטרם בוצע בהן תיקון, ללא בדיקה באיזה שיעור מתוכן שולם מע"מ ובאיזה לא, באשר מקדם הפשרה מתכלל חישוב זה.
11. ביום 16.7.15 איילון הפיצה בקרב נציגי הפועלים ליישב תביעות רכוש הנחיה לתשלום המע"מ גם כאשר הרכוש לא תוקן וזאת, בעקבות חוזר 2015. לפיכך, התקופה הקובעת להסדר מסתיימת במועד הוצאת ההנחיה והינה:
- 11.1 **למבוטחים**: התקופה שבין יום 1.5.2012 (שלוש שנים לפני הגשת בקשת האישור) ועד יום 16.7.2015 (מועד הוצאת הנחיית איילון כאמור לעיל).
- 11.2 **לצדדי ג'**: התקופה שבין יום 1.5.2008 (שבע שנים לפני הגשת בקשת האישור) ועד יום 16.7.2015.
12. על פי ההסדר, תתפרסם מודעה המזמינה את חברי הקבוצות לפנות לקבלת סכומי הפשרה בגין המקרים הפרטניים שלהם, וכל חבר קבוצה שיימצא זכאי יקבל מאיילון את סכום הפשרה הרלוונטי לגביו (להלן: "**התשלומים הפרטניים לחברי הקבוצות**"), על פי המנגנון המפורט בהסכם להלן.
13. הצדדים מבקשים כי לצורך יישום הסכם הפשרה בית המשפט יורה על מינוי רו"ח אריה רפפורט, אשר שמו הוצע על ידי המגשר ואשר ישמש כמומחה לצורך יישום הסכם הפשרה והוא יבצע את התפקידים המפורטים בהסכם זה (להלן: "**המומחה**").
14. המומחה יערוך אומדן של סכום הפשרה הכולל (להלן: "**סכום הפשרה הכולל**") כאשר מתכונת עבודתו מפורטת להלן. בשלב ראשון, ישולמו הכספים המגיעים לחברי הקבוצה שיימצאו זכאים לכך. יתרת סכום הפשרה הכולל (כהגדרתו לעיל), אשר לא תשולם לחברי הקבוצות, תועבר על-ידי איילון לקרן לחלוקת כספים שנפסקו כסעד בתובענות ייצוגיות (להלן: "**הקרן**"). בית המשפט יתבקש לייעד את הכספים הנ"ל לארגונים המסייעים במימוש זכויות של מבוטחים וצרכנים.
15. בכל הנוגע להסדרה עתידית - בתוך 30 יום ממתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה, איילון תעביר לנציגי המטפלים בתביעות מבנה ורכב הנחיה לחידוד וריענון הנהלים בנוסח המצ"ב **כנספח 3**, הכל כמפורט להלן.
16. המלצת הצדדים באשר לגמול לתובע ושכ"ט ב"כ התובע מפורטת להלן.
17. כל העלויות וההוצאות הקשורות ביישום הסדר הפשרה, ללא יוצאות מן הכלל, לרבות עלויות המומחה והפרסום בעיתונות, יחולו על איילון.

18. הובהר על-ידי הצדדים כי הגיעו להסכמה בתיק זה, מתוך שקלול הסיכויים והסיכונים, ובכלל זה: היקפו הכספי של התיק, בצד רצון להביא את ההליך, הנמשך משנת 2015, אל סיומו, וזאת מבלי שהדבר מהווה הודאה או הסכמה של מי מן הצדדים לאיזה מטענות משנהו, ומבלי שניתן יהיה לעשות שימוש בהסכמות מי מהצדדים בהסכם זה במסגרת תיק אחר.

הגדרת הקבוצות אשר מבוקש כי עליהן יחול הסכם הפשרה

19. מבוקש להגדיר את הקבוצות אשר עליהן יחול הסדר הפשרה כדלקמן:

- **"קבוצה א' - כל מבוטחי איילון שהגישו תביעות ביטוח בגין נזקים לרכב החל מיום 01.05.12 ועד ליום 16.07.15 ואשר שולמו להם תגמולי ביטוח ו/או פיצוי על ידי איילון בטרם תיקנו את הרכב.**
- **קבוצה ב' - כל הצדדים השלישיים שהגישו לאיילון תביעות ביטוח בגין נזקים לרכב החל מיום 01.05.08 ועד ליום 16.07.15 ואשר שולמו להם תגמולי ביטוח ו/או פיצוי על ידי איילון בטרם תיקנו את הרכב.**
- **קבוצה ג' - כל מבוטחי איילון שהגישו תביעות ביטוח בגין נזקים למבנה החל מיום 01.05.12 ועד ליום 16.07.15 ואשר שולמו להם תגמולי ביטוח בערכי שיפוי בטרם תיקנו את הנזק.**
- **קבוצה ד' - כל הצדדים השלישיים שהגישו לאיילון תביעות ביטוח בגין נזקים למבנה החל מיום 01.05.08 ועד ליום 16.07.15 ואשר שולמו להם תגמולי ביטוח בערכי שיפוי בטרם תיקנו את הנזק."**

החרגות מהקבוצות

20. מתוך הקבוצות יוחרגו המקרים הבאים:

- 20.1. בקבוצות א' ו-ב', לא ייכללו מקרים המקיימים את כל התנאים המצטברים הבאים: הרכב תוקן אחרי תשלום תגמולי הביטוח, הוצגה חשבונית כוללת מע"מ ואיילון השלימה את התשלום עד מלוא סכום החשבונית;
- 20.2. צדדים שלישיים/מבוטחים שהם עוסק המזדכה על רכיב המע"מ באופן מלא, לא ייכללו. צדדים שלישיים/מבוטחים שהם עוסק המזדכה על המע"מ באופן חלקי יהיו חלק מהקבוצה הרלוונטית לפי שיעור המע"מ אשר לגביו הם לא זכאים לקיזוז מס תשומות.
- 20.3. בהתייחס לתביעות ביטוח שבהן הוכרז הרכב כאובדן גמור/אובדן להלכה וכן בהתייחס לתביעות ביטוח בגין גניבה שבהן שולמו תגמולי

ביטוח שלא על בסיס הנזק לרכב אלא על בסיס שווי הרכב, מצהירה איילון כי בתקופה שבין 1.5.2008 ועד 16.7.2015 לא הופחת המע"מ מן הפיצוי ששולם על ידה, למעט לעוסקים כפי שיעור הניכוי המותר להם.

הצהרה זו תיבדק על ידי המומחה, ובכפוף לאישורו כי היא נכונה, מקרים אלה יוחרגו.

20.4. יוחרגו תביעות ביטוח של צדדים שלישיים שמתקיימים לגביהן כל התנאים הבאים:

20.4.1. המע"מ לא נדרש ע"י הניזוק בתביעת הביטוח;

20.4.2. קיימת אינדיקציה לכך שאי דרישת המע"מ נובע מסיבה מוצדקת, היינו: נזקי המבנה/רכב תוקנו ולא הוצגה חשבונית, והמומחה הגיע למסקנה שהתיקון נעשה ב"שחור", או שמדובר בעוסק המקזז את מלוא המע"מ.

מובהר, כי מקרים שלגביהם אין אינדיקציה כאמור או שהמומחה לא השתכנע כי מתקיימת אחת הסיבות המנויות לעיל לאי תשלום המע"מ, לא יוחרגו והפיצוי בגינם ישולם גם אם המע"מ לא נדרש ע"י הניזוק.

20.5. תיקים שהסתיימו בפסק דין יוחרגו אף הם. זאת, לרבות תיקים שהסתיימו בהסדרי פשרה, ובלבד שהסדרי הפשרה קיבלו תוקף של פסק דין כאמור.

20.6. כן, יוחרגו תביעות ביטוח שמתקיימים לגביהן כל התנאים הבאים:

20.6.1. המומחה יגיע למסקנה מפנייתו של המבוטח/צד ג' (לרבות מי מטעמו) כי הוא סבור שאין לו כיסוי ביטוחי למקרה, והוא מבקש את התשלום לפנים משורת הדין בלבד;

20.6.2. גם המומחה יהיה סבור שבנסיבות העניין לא היה קיים כיסוי ביטוחי.

מובהר, כי אין די בכך שבמקרה זה או אחר נחתם הסכם פשרה או כתב ויתור על-ידי הניזוק כדי לקיים את התנאים הנ"ל, ונדרש כי יקוימו התנאים לעיל שאם לא כן המקרה לא יוחרג.

קביעת סכום הפשרה הכולל

21. איילון טוענת ומצהירה כי אין במערכות המחשב שלה אינדיקציה ממנה ניתן ללמוד באופן ממוכן/באמצעות שאילתה במערכת המידע האם הנזק תוקן או לא תוקן. הצהרה

זו תיבדק על ידי המומחה במערכות המחשוב של איילון ובהתאם לבדיקתו יפעל המומחה כדלקמן :

- 21.1. אם המומחה ימצא כי ניתן לאתר במערכות באופן ממוכן/באמצעות שאילתה במערכת המידע אם הנזק תוקן או לא תוקן, יחליט המומחה על דרך ביצוע הבדיקה לקביעת סכום הפשרה הכולל, על פי שיקול דעתו.
- 21.2. אם המומחה ימצא כי לא ניתן לאתר במערכות באופן ממוכן/באמצעות שאילתה במערכת המידע אם הנזק תוקן או לא תוקן, ייקבע המומחה את סכום הפשרה הכולל באמצעות מדגם, כאשר סכום הפשרה הכולל יחושב על פי תוצאות המדגם ביחס לכלל התביעות של כל קבוצה, בתקופה הרלוונטית לה. סכום הפשרה ייקבע תוך התחשבות בחריגים שצוינו לעיל.
22. קביעת סכום הפשרה על פי מדגם כאמור בסעיף 21.2 לעיל תבוצע על פי ההוראות הבאות :
- 22.1. המומחה יקבל לידי את תוצאות הבדיקות המדגמיות אשר בוצעו על ידי איילון במסגרת הגישור, מתוך תביעות ביטוח רכב ותביעות ביטוח דירה, מן החודשים : ינואר ומרץ 2012 ; מאי ויוני 2013 ; נובמבר ודצמבר 2014. יובהר כי החודשים הנ"ל לא נבחרו על ידי איילון אלא הוכתבו לה על ידי המבקש ובאי כוחו. בכל חודש נבדקו ברכב 15 התיקים הראשונים בתביעות מבוטחים ו-15 התיקים הראשונים בצד ג' ובדירה : 15 התיקים הראשונים בכל חודש.
- 22.2. המומחה יהיה רשאי לבצע בדיקות נוספות ו/או להגדיל את היקף המדגם על פי שיקול דעתו המוחלט ככל שיהיה סבור שיש מקום לעשות כן. המומחה יהיה רשאי להיעזר על פי שיקול דעתו במומחה לסטטיסטיקה.
23. איילון תאפשר למומחה לעיין בכל מסמך/נתון/מידע רלוונטי אחר לפי שיקול דעתו של המקצועי, המצוי במערכות המחשב שלה ו/או במאגרים ובתיקים פיזיים, בכפוף לחתימה על הסכם סודיות.
24. המומחה יגיש את טיוטת ממצאיו לצדדים והצדדים יהיו רשאים להעיר את הערותיהם, עם העתק לצד השני.
25. המומחה יקבע את סכום הפשרה המלא בתוך 60 יום מיום מינויו, בכפוף לשיתוף פעולה מלא מצד איילון. ככל שיידרש למומחה זמן נוסף מסיבה כלשהי, יפנה לבית המשפט לצורך הארכת משך הזמן או לקבלת הוראות בהתאם לנדרש.

26. כל הנתונים שימסרו בהליך הבדיקה יהיו חסויים ולא ניתן יהיה לעשות בהם שימוש כלשהו, לרבות בהליכים משפטיים כלשהם.
27. עם השלמת בדיקתו, יגיש המומחה לבית המשפט דו"ח ובו יפרט את הבדיקות שערך, את סכום הפשרה הכולל שקבע ואת אופן חישובו (להלן: "דו"ח המומחה"). לצדדים תינתן שהות להגיש התייחסות לדו"ח המומחה, ולאחר שמיעת עמדות הצדדים יקבע בית המשפט את סכום הפשרה הכולל (להלן: "סכום הפשרה הכולל המאושר").
- תשלום סכום הפשרה**
28. בתוך 15 יום ממועד אישור סכום הפשרה הכולל ע"י בית המשפט, תפרסם איילון בשני עיתונים יומיים, באתר האינטרנט שלה ובעמוד הפייסבוק שלה, ככל שעמוד כאמור יהיה פעיל במועד סיום הבדיקה, הודעה בנוסח המצ"ב **נספח 4**, אשר מזמינה את הזכאים לפנות לאיילון על מנת לממש את זכותם לקבלת הפיצוי על פי הסכם הפשרה, וזאת בתוך 30 יום ממועד הפרסום
29. איילון תבדוק את פניית כל הזכאים ותשלם להם את המגיע להם או תיידע על כך שאינם זכאים בתוך 14 ימי עסקים מקבלת פנייתם והמסמכים הדרושים לבירור הפניה. איילון תיידע פונים שפנייתם נדחתה על זכותם לערער למומחה בכתב בתוך 14 יום ממועד קבלת מכתב הדחיה וכן על הדרך בה עליה להגיש את ערעורם.
30. זכאי שפנייתו נדחתה יוכל לערער בכתב על דחיית בקשתו בתוך 14 יום מקבלת מכתב הדחיה כאמור. המומחה יכריע בכל ערעור שיוגש לו בתוך 14 יום ממועד הגשתו. המומחה יעביר לידיעת ב"כ הצדדים כל ערעור שהוגש לו ואת החלטתו בערעור והחלטתו תחייב את הצדדים. קיבל המומחה ערעור, תשלם איילון לפונה שערעורו התקבל את התשלום על פי הסכם זה בתוך 14 יום מן המועד בו נמסרה לה הכרעת המומחה באותו ערעור.
31. בתוך 30 ימים מן המועד האחרון להגשת ערעורים או מן המועד האחרון לתשלום לכלל הזכאים ולרבות מערעורים שערעורם התקבל (לפי המאוחר), תגיש איילון לבית המשפט דיווח, אשר ייתמך בתצהיר, ובו יפורטו הסכומים ששולמו על ידה. איילון תבקש את אישור בית המשפט להעביר אל הקרן את יתרת סכום הפשרה אשר לא שולמה לזכאים, ולייעדם לארגונים המסייעים במימוש זכויות של מבוטחים וצרכנים. בנוסף תצהיר איילון כי שלחה לכל הגורמים המטפלים בתביעות רכב ומבנה את ההנחיה (**נספח 3**).
32. בתוך 10 ימים מקבלת אישור בית המשפט, ובכפוף לקבלת הפרטים הנדרשים מהקרן לביצוע ההעברה תעביר איילון לקרן את יתרת סכום הפשרה ותגיש לבית המשפט אסמכתא בדבר העברת התשלום.
33. לאחר קבלת הדיווח הנ"ל, ובכפוף לקבלת התייחסות ב"כ המבקש לדיווחי איילון, ולאחר תשלום מלוא הגמול ושכר הטרחה, יתבקש בית המשפט לאשר כי איילון השלימה את מחויבויותיה עפ"י פסק דינו.

הסדרה עתידית

34. בתוך 30 יום ממתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה, איילון תעביר לנציגיה המטפלים בתביעות מבנה ורכב הנחיה לחידוד וריענון הנהלים בנוסח המצ"ב **כנספח 3** המעגן את ההסכמות שבהסדר הפשרה, לפיו יש להקפיד לשלם את מלוא המע"מ בכל תביעה (רכב ודירות) אשר אושרה לתשלום ואשר בה הנזק לא תוקן וככל שהניזוק לא מתקזז על המע"מ באופן מלא.

35. הצדדים סבורים כי בנוהל זה יש כדי לחזק את קיום הוראות הדין בכל הנוגע לתשלום המע"מ גם כאשר הנזק אינו מתוקן וכן למנוע חוסר בהירות בנושא הכללת המע"מ בפיצוי. זאת, על רקע העובדה שאחת מטענותיהם המרכזיות של המבקשים בהליך זה היא כי במקרים רבים שולם הפיצוי באופן אשר מקשה על ההתחקות אם המע"מ שולם אם לאו, וכאשר לטענתם (המוכחשת ע"י איילון) כתוצאה מכך במקרים רבים המע"מ לא שולם תוך שהדבר מוסתר מן הניזוקים.

גמול למבקש ושכר טרחה לבאי-כוחו

36. המלצת הצדדים המוסכמת לעניין הגמול לתובע המייצג ושכר טרחת באי הכוח המייצגים, אשר גובשה בהתאם להמלצת המגשר, היא כמפורט להלן:

שכר טרחת באי כוח התובע המייצג - סכום המהווה 20% מסכום הפשרה הכולל, כפי שייקבע על ידי המומחה בצירוף מע"מ; גמול לתובע המייצג בסך של 4% מסכום הפשרה בצירוף מע"מ;

37. מובהר למען הסדר, כי תשלום שכר טרחת ב"כ התובע המייצג והגמול לתובע המייצג ישולמו שלא על חשבון או מתוך סכום הפיצוי לחברי הקבוצה על פי הסדר הפשרה, אלא נוסף עליו.

38. מומלץ כי 80% משכ"ט ב"כ התובע המייצג ומלוא הגמול לתובע המייצג ישולמו בתוך 14 ימים ממועד אישור הסכם הפשרה ע"י בית המשפט. יתרת 20% משכר הטרחה תשולם לאחר קבלת אישור כב' בית המשפט בדבר השלמת ביצוע התחייבויות איילון על פי פסק הדין.

39. במסגרת ההמלצה לקביעת הגמול למבקש ושכר הטרחה לבאי כוחו נלקחו בחשבון השיקולים הבאים:

39.1 העבודה והמאמצים הרבים שהשקיעו המבקש ובאי כוחו בניהול ההליך **על פני שבע שנים**. זאת, בין היתר, בכתיבת כתבי הטענות; בדיונים הרבים שהתקיימו בתיק כב' בית המשפט; ובניהול הליכים מקדמיים אשר הביאו לגילוי עובדות ומסמכים והגשת ראיות נוספות;

39.2 הסיכונים שנטלו על עצמם התובע המייצג ובאי כוחו בהגשת הליך זה;

- 39.3. הליך הגישור המורכב והממושך שנוהל בפני המגשר, במשך שנתיים ימים וכלל כ - 10 ישיבות;
- 39.4. העובדה ששיעור שכר הטרחה והגמול הומלצו על ידי כב' המגשר.
- 39.5. העובדה שמדובר בתובענה מורכבת, בתחום מקצועי המחייב מומחיות, ובנושא אשר אינו נגיש לציבור;
- 39.6. התועלת המשמעותית שהושגה עבור חברי הקבוצה, בתשלום 50% משווי המע"מ החל על הפיצוי/תגמולי הביטוח ששולמו לזכאים;
- 39.7. העובדה שהפיצוי משולם בכסף ולא בהטבות, וכי הוא ישולם לחברי הקבוצה בלא שהם נדרשים להוכיח אם המע"מ שולם בעניינם אם לאו;
- 39.8. העובדה שסכום הפיצוי הכולל ישולם בכל מקרה, בלא תלות בכמות התביעות הפרטניות ותוצאותיהן, כאשר יתרת כספי סכום הפיצוי הכולל יועברו לקרן למטרות ציבוריות;
- 39.9. התועלת המושגת בהסדרה עתידית, שיש בה הן כדי לחזק את קיום הדין והן למנוע אי בהירות בכל הנוגע להכללת או אי הכללת המע"מ בפיצוי המשולם;
- 39.10. מדיניות בתי המשפט, אשר הוכרה בפסיקה מושרשת ועניפה, לעודד הגשת תביעות ייצוגיות ראויות, ובפרט בנושאים משפטיים מורכבים. בהקשר זה יצויין כי בית המשפט הנכבד ציין כי ההליך מביא לפתחו סוגיה משמעותית (ר' דברי בית המשפט בסעי' 1 להחלטתו מיום 4.6.2017);
- 39.11. העובדה שהגמול ושכר הטרחה משולמים בנוסף לפיצוי שיינתן לחברי הקבוצה;
- 39.12. שיעור הגמול ושכר הטרחה שהוסכמו מצויים בטווח שנהוג לפסוק בתובענות ייצוגיות שהביאו תועלת ממשית לציבור חברי הקבוצה, וודאי בשים לב לכך שהתובענה הובילה הן לקבלת פיצוי כספי ממשי והן הסדרה עתידית. בעניין זה, מופנה כב' בית המשפט למשל אל: ע"א 2046/10 עזבון המנוח משה שמש נ' דן רייכרט, סה(2) 681 (2012) נפסק בגין ההטבות לציבור עד לסכום של 5 מיליון ₪ שכר טרחה בשיעור של 25%; בגין הטבות לציבור שמעל לסכום זה ועד לסך של 10 מיליון ₪ שכר טרחה בשיעור של 20%, ובגין ההטבות לציבור שמעל 10 מיליון ₪ שכר טרחה בשיעור של 15%. שיעורים אלה משקפים את שכר הטרחה בלבד, ללא הגמול לתובע המייצג.
- 39.13. בנוסף נטען על-ידי הצדדים כי המדרגות שנקבעו בענין רייכרט הנ"ל, אומצו בהליך של תביעה נגזרת בתנ"ג 10466-09-12 חברת השקעות דיסקונט בע"מ נגד נוחי דנקנר [11.2.2018], כאשר בהליך שם שולמו סכומים אלה מתוך הפיצוי ששולם על ידי הנתבעים; ת.צ. (מרכז) 15731-10-11 נירם, חומרי גלם וציוד לדפוס בע"מ נ' פזומט מקבוצת פז

בע"מ [26.12.2017], שם אושרו גמול ושכ"ט מצטברים בהיקף של 24.8% משווי ההטבה לציבור כאשר הגמול ושכר הטרחה הסתכמו בהיקף של 8 מיליון ₪; [ת"צ \(מרכז\) 53368-02-11 ניצנים עיצוב גנים בע"מ נ' סונול ישראל בע"מ](#) [נבו, 19.2.2017], שם אושרו גמול ושכ"ט אשר היוו במצטבר בין 22.72% ל- 25.25% מסך ההטבה לציבור (בהתחשב בצורת חישובה) כאשר שכה"ט עמד על סך של 9,000,000 ₪ בתוספת מע"מ והגמול עמד על סך של 1,000,000 ₪; [ת"צ \(מרכז\) 20119-08-11 סולמי לביא משרד נ' דלק חברת הדלק הישראלית בע"מ](#) [18.4.2018], שם נפסק שכ"ט בסך של 7,800,000 ₪ בתוספת מע"מ וגמול בסך של 863,300 ₪, אשר היוו במצטבר 26% מהיקף ההטבה לציבור; [בת"צ 55792-06-15 ירון ואח' נגד דלק מוטורס ואח'](#) [14.3.2018], בו נכרת הסדר פשרה בטרם התקיים דיון בבקשת האישור, נפסק שכ"ט בסך של 10,105,156 ₪ בתוספת מע"מ וגמול מצטבר למבקשים בהיקף של 600,000 ₪, כאשר לא נקבע בפסק הדין היקף ההטבה לציבור; [ת.צ. 58064-12-12 רונית כהן ואח' נ' Facebook](#) [5.5.2016], שם אושרו גמול ושכ"ט מצטברים בהיקף של כ- 31% משווי ההטבה לציבור; [ת.צ. \(מרכז\) 53033-12-12 מיכאל לוי נ' דפי זהב, זאפ גרופ בע"מ](#) [7.1.2018], שם אושרו גמול ושכ"ט מצטברים בהיקף של 30% משווי ההטבה לציבור;

40. הצדדים טוענים כי בהתאם לפסיקת בתי המשפט, בעת חישוב התועלת שהניבה התובענה לקבוצה (לצורך קביעת הגמול ושכר הטרחה הראויים), יש לקחת בחשבון גם את התועלת העתידית שהניבה התובענה לחברי הקבוצה לאור מניעת נזקים עתידיים. ר' [עע"מ 6687/11 מ"י נ' אבוטבול](#) [25.12.12], וכן ר' בפסקי הדין של כב' השופט גרוסקופף [בתצ \(מרכז\) 53368-02-11 ניצנים עיצוב גנים בע"מ נ' סונול ישראל בע"מ](#) (19.2.2017) פסקה 222, [ותצ \(מרכז\) 15731-10-11 נירם, חומרי גלם וציוד לדפוס בע"מ נ' פזומט מקבוצת פז בע"מ](#) (26.12.2017), פסקה 18.

41. בנוסף נטען כי יש כאמור, להביא בחשבון את העובדה שהגמול ושכר הטרחה שהומלצו על ידי הצדדים משולמים בנוסף על ההטבות לציבור; לשם ההשוואה, [בת.א. \(ת"א\) 1611/09 שי עברון נ' קשת אגרות חוב בע"מ](#), 16.5.16 (בו נפסקו גמול ושכ"ט מצטברים בסך 1,808,950 ₪) [ות"צ 1383-09 דויטש עמירם נ' סטנדרד פורס מעלות בע"מ ואח'](#), 16.5.16 (בו נפסקו גמול ושכ"ט מצטברים בסך 974,050 ₪) אושרו הסדרי פשרה בגדרם הגמול ושכר הטרחה נגרעו מההטבה לציבור, כאשר לאחר גריעתם, היוו הגמול ושכר הטרחה באופן אפקטיבי 34% ו- 35% מן ההטבה לציבור.

42. נוכח הפסיקה הנ"ל, ובשים לב לכמות העבודה שהושקעה על פני שבע שנים; לתועלות המשמעותיות שהושגו; למורכבות ההליך העוסק בתחום מקצועי סבוך; ולכך שנראה כי סך הפיצוי צפוי להיות במדרג הנמוך של פס"ד רייכרט (כאשר בנסיבות כאלה נהוג לקבוע את אחוז הגמול ושכר הטרחה על הצד הגבוה), סבורים הצדדים כי שיעורי הגמול ושכר הטרחה שהוסכמו סבירים ואף נמוכים בנסיבות העניין.

פרסום הסדר הפשרה

43. כאמור, בהתאם להוראת [סעיף 25\(א\)\(3\) לחוק תובענות ייצוגיות](#), מבוקש כי בית המשפט

- הנכבד יורה כי איילון תפרסם הודעה לציבור בדבר הגשת הבקשה לאישור הסכם הפשרה בשני עיתונים יומיים בנוסח המצורף **כנספח** ' (להלן: "**ההודעה הראשונה**").
44. לאחר מתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה, תפרסם איילון הודעה בדבר אישור הסכם הפשרה, בנוסח שיוגש על ידי הצדדים לאישור בית המשפט בהתאם להוראת **סעיף 25(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות** (להלן: "**ההודעה השנייה**").

ויתור ומעשה בי-דין

45. הצדדים הסכימו כי עם אישור בית המשפט את הסכם הפשרה, ומתן תוקף של פסק דין להסכם, יתגבש מעשה בית דין וויתור וסילוק של חברי הקבוצות שלא נתנו הודעת פרישה כדין כאמור לעיל, ביחס לכל הטענות שהועלו בגדר התובענה לגבי כל מקרי הביטוח שהתרחשו בביטוחי רכב ודירה עד 16.07.15.

היעדר צורך במינוי בודק בנסיבות העניין

46. **סעיף 19(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות** קובע, כי בית המשפט הנכבד רשאי להימנע ממינוי בודק וקבלת חוות דעת ממנו בתחום בו עוסקת בקשת האישור או התובענה הייצוגית טרם אישורו של הסדר הפשרה, אם סבר שמינוי כאמור אינו נדרש. הצדדים סבורים כי הסדר הפשרה בענייננו אינו מצריך מינוי בודק, מהטעמים שיפורטו להלן.

47. בכל הנוגע ל**סכום הפשרה הכולל**, הרי שהוא ייבדק על-ידי מומחה ניטרלי שהוצע על ידי המגשר ובכפוף להוראותיו. לעניין זה המומחה כמוהו כבודק, וודאי שאין צורך במינוי מומחה נוסף.

48. בכל הנוגע ל**מקדם הפשרה**, הרי שבעניין זה בחינת הסדר הפשרה אינה עניין שבמומחיות מלבד זו של בית המשפט. זאת, שכן הסדר הפשרה מבוסס בעיקרו על הערכות סיכון וסיכוי המבטאות את המחלוקות העובדתיות והמשפטיות בין הצדדים. אלה נתונים לבחינתו של בית המשפט וודאי שאין לבדוק כל יתרון על בית המשפט בעניין זה.

49. לפי הנטען על-ידי הצדדים לא רק זאת, אלא שהסדר הפשרה, ובפרט מקדם הפשרה ומתווה ההסדרה העתידית, נקבעו במסגרת הליך גישור, בהתאם להצעת המגשר כב' השופט בדימוס יצחק ענבר ובליוייו הצמוד, לאחר שכב' המגשר בחן לעומק את טענות הצדדים במסגרת הליך גישור ממושך ויסודי, בו התקיימו 10 ישיבות. בנסיבות אלו, ושעה שהמגשר ירד לעומקי המחלוקות הקיימות בין הצדדים במסגרת ישיבות רבות, ההסדר גובש על פי הצעתו והוא נתן את ברכתו להסדר, סבורים הצדדים כי אין רבותא במינויו של בודק נוסף או בהגשת חוות דעת מטעמו. הצדדים מפנים לעניין זה דברי בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ברון) **בבש"א (ת"א) 27068/06 לוי נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ** (2.2.2010).

50. לטענתם, כפי שהובהר בפסיקה, בית המשפט ייטה שלא למנות בודק מקום בו מינויו אינו יעיל בעבור הצדדים או בעבור חברי הקבוצה. מינוי בודק מקום בו הוא אינו נדרש כבענייננו, עשוי לסרב ולהאריך שלא לצורך את הדיון בבקשות לאישור הסכמי פשרה ראויים,

ולהטיל על הצדדים הוצאות מיותרות.

51. לנוכח כל האמור לעיל, ובשים לב גם לכך שמינוי בודק עשוי להאריך באופן משמעותי את הליך האישור של הסכם הפשרה וכתוצאה מכך לעכב את תשלום סכום הפשרה, הצדדים מסכימים כי אין הצדקה למינוי בודק לצורך בחינת ההסדר.
52. הצדדים סבורים, כי ההסדר שהושג משקף פשרה ראויה, הוגנת וסבירה אשר מבטאת את הסיכונים והסיכויים של שני הצדדים בניהול ההליך; ההליך נמשך כבר שבע שנים, ואישור ההסדר יאפשר מימוש מהיר של התועלות שסוכמו במסגרתו, הן במתן פיצוי והן בהסדרה עתידית, וזאת חלף התמשכות ההליך על פני שנים נוספות, כאשר תוצאותיו אף אינן ברורות; הפניה להליך גישור נעשתה על פי המלצתו של בית המשפט, אשר ראה לנגד עיניו הן את מורכבות ההליך והן את התמשכותו; בנסיבות אלה סבורים הצדדים כי ההסכם שהושג הוא הולם וראוי, וכי מן הראוי לאשרו.
53. לא הוגשו התנגדויות. בחלוף המועד להגשת ההתנגדויות ולרבות התנגדות היועצת המשפטית לממשלה ויותר, לא הוגשה התייחסות ב"כ היועצת המשפטית לממשלה להסדר מטוב ועד רע, ולא התבקשה הארכת מועד להגשתה.

אישור הסדר הפשרה

54. [בסעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות](#) נקבע:

"(א) בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית גם כי קיימות, לכאורה, שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין".

...

(ג)1 החלטת בית המשפט אם לאשר הסדר פשרה או לדחותה תהיה מנומקת ותכלול, בין השאר, את כל אלה:

(א) הגדרת הקבוצה שעליה חל הסדר הפשרה;
 (ב) עילות התובענה, השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה והסעדים הנתבעים כפי שפורטו בבקשה לאישור או כפי שהוגדרו בהחלטת בית המשפט לפי סעיף 14, לפי הענין;

(ג) עיקרי הסדר הפשרה.

(2) בהחלטתו לפי פסקה (1) יתייחס בית המשפט, בין השאר, לשיקולים אלה:

(א) הפער בין הסעד המוצע בהסדר הפשרה לבין הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לקבלו אילו היה בית המשפט מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;

(ב) התנגדויות שהוגשו לפי סעיף 18(ד), וההכרעה בהן;

(ג) השלב שבו נמצא ההליך;

(ד) חוות דעת של הבודק שניתנה לפי סעיף קטן (ב)5;

(ה) הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול התובענה הייצוגית אל מול יתרונותיו וחסרונותיו של הסדר הפשרה;

(ו) העילות והסעדים שלגביהם מהווה החלטה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר.

הקבוצה עליה חל הסדר הפשרה :

”קבוצה א’ - כל מבוטחי איילון שהגישו תביעות ביטוח בגין נזקים לרכב החל מיום

01.05.12 ועד ליום 16.07.15 ואשר שולמו להם תגמולי ביטוח ו/או פיצוי על ידי איילון בטרם תיקנו את הרכב.

קבוצה ב’ - כל הצדדים השלישיים שהגישו לאיילון תביעות ביטוח בגין נזקים לרכב

החל מיום 01.05.08 ועד ליום 16.07.15 ואשר שולמו להם תגמולי ביטוח ו/או פיצוי על ידי איילון בטרם תיקנו את הרכב.

קבוצה ג’ – כל מבוטחי איילון שהגישו תביעות ביטוח בגין נזקים למבנה החל מיום

01.05.12 ועד ליום 16.07.15 ואשר שולמו להם תגמולי ביטוח בערכי שיפוי בטרם תיקנו את הנזק.

קבוצה ד’ – כל הצדדים השלישיים שהגישו לאיילון תביעות ביטוח בגין נזקים למבנה

החל מיום 01.05.08 ועד ליום 16.07.15 ואשר שולמו להם תגמולי ביטוח בערכי שיפוי בטרם תיקנו את הנזק”, למעט החריגים המפורטים בסעיף א’ 2 לעיל.

אציין כי כמפורט לעיל, הוחרגו מהקבוצה ובדין, מבוטחים וצדדים שלישיים, לפי העניין, אשר לגביהם במובהק אין זכאות לפיצוי בגין המע"מ, כגון כאשר איילון השלימה את תשלום המע"מ או שחברי הקבוצה הם בבחינת עוסק המזדכה על המע"מ, ובעת שנתנו פסקי דין שבגדרם למעשה מוצו תביעת הביטוח והעילה, וכד’.

עילות התובענה כפי שפורטו בבקשת האישור:

55. הפרה של סעיפים [55 \(א\)](#), [56 \(ג\)](#) לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א – 1981; הפרה של הלכת זלוצין; הפרת חוזר מס' 3 מיום 1.6.1983 של משרד התחבורה; הפרת סעיף 5 לפוליסה התקנית הקבועה בתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), [תשמ"ו – 1986](#); וחוזר הפיקוח מיום 30.6.2015; התעשרות שלא כדין על חשבון חברי הקבוצה שמבוקש לייצג בניגוד [לסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט](#), תשל"ט – 1979; הפרת חובת השיפוי על-פי חוזי הביטוח ודיני הנזיקין.

השאלות המשותפת לחברי הקבוצה כפי שעולים בקשת האישור:

56. שאלת הפרת הוראות הדין כלפי חברי הקבוצה והסעד המתאים בשל כך.

הסעדים הנתבעים כפי שפורטו בבקשת האישור:

57. פיצויים; צו עשה, וצו הצהרתי.

סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין

58. לאחר שבחנתי את הסדר הפשרה על יסוד הוראות אלה כמפורט לעיל ולהלן, מצאתי כי הסדר הפשרה משקף פתרון ראוי והוגן לתובענה. להלן נימוקי:

ההסדר שהושג משקף פשרה ראויה, הוגנת וסבירה אשר מבטאת את הסיכונים והסיכויים של שני הצדדים בניהול ההליך. מקדם הפשרה בהסדר – 50% הוסכם בהמלצת המגשר לאחר

הליך גילוי מסמכים מקיף שבוצע לפני הגישור ובמסגרת הגישור; לאחר מיצוי הליכי הביניים; כתוצאה מהליך גישור מורכב, מעמיק, וממצה שבגדרו הוצגו בפני המגשר דוגמאות ונתונים; ואף נערכו בדיקות מדגמיות שונות, על פי הנחיות המגשר, בתביעות רכוש אשר הוגשו למשיבה, זאת, הן לצורך בחינת אופן התנהלות המשיבה בתביעות בהן הנזק לא תוקן, והן לצורך עריכת אומדן ראשוני של הנזק הנטען והמוכחש. בנוסף נמצא מקדם פשרה זה ראוי והוגן במשקפי טובת הקבוצה על יסוד הערכת המגשר בשים לב לנתונים אלה את הסיכויים והסיכונים בהמשך ניהול ההליך; וזאת אף בשים לב לטענות המשיבה ולקשיים ההוכחתיים, האפשרות, וההצדקות לניהול הליך זה במישור הייצוגי. אף להבנת הסדר הפשרה משקף במדה רבה בנסיבות העניין את האמרה הידועה "טוב ציפור אחת ביד משתיים על העץ", הנזכרת גם במדרש קהלת רבה פרשה ד', סימן ו', ועיקרה בא לידי ביטוי באמרות נוספות השאולות מעולם הטבע והחי כגון אמרת התלמוד הבבלי- "גמל הלך לבקש לו קרניים, אזנים שהיו לו גזזו ממנו. (בבלי, מסכת סנהדרין, דף קו, עמ' א') ובהקשר לעניינינו מגלם מקדם הפשרה ומגלמת הפשרה את הסיכויים והסיכונים שבהמשך ניהול התובענה בצורה שקולה שאינה פוגעת בקבוצה, להיפך.

אעיר בהקשר זה, כי פסק דינו המקיף והמנומק של כב' הש' צ. ויצמן בעניין אמון הציבור שנחזה להיראות כדומה לעניין שלפני בהיבטים שאינם נוגעים לבקשת אמון הציבור לייצג את הקבוצה כארגון מכוח [סעיף 2](#) לחוק, אף הוא עשוי לשקף גם את הקשיים ההוכחתיים בהם עלול המבקש להיתקל בהליך שלפני לאור טענות איילון; בשים לב למחלוקת המשפטית שבין הצדדים; ובשים לב לקשיים הנוספים עליהם עמד כב' השופט ויצמן ביחס לשאלה האם בירור התביעה במישור הייצוגי היא הדרך הראויה לבירורה. מבלי לקבוע מסמרות בכל דבר או לחוות דעה על פסק הדין שלפי המדווח על-ידי ב"כ המבקש עתיד להיבחן בערעור שיוגש; מצאתי כי אין בפסק הדין בעניין אמון הציבור כדי לסייע לקבוצה בניהול ההליך שלפני אלא כדי לתמצת לקנות את הסיכון שבהמשך ניהול ההליך כפי שהומלץ לצדדים על-ידי המגשר.

זאת ועוד, ההליך נמשך כבר שבע שנים, ואישור ההסדר יאפשר מימוש מהיר יחסית של התועלות שסוכמו במסגרתו מכאן ואילך, במתן פיצוי ובהסדרה עתידית, וזאת חלף התמשכות ההליך על פני שנים נוספות. אעיר כי בשים לב להודעת ב"כ המבקש על כוונתו להגיש ערעור על פסק הדין בעניין אמון הציבור, אלמלא הגיעו הצדדים להסדר שמבוקש לאשרו, לא מן הנמנע כי ההליך שבפני היה מעוכב עד להכרעת בית המשפט העליון בעניין אמון הציבור, אשר תוצאותיו אינן יכולות להיות ידועות מראש; להסדר אף היבט של חידוד הנהלים ואכיפתם בעתיד; ההסדר מיטיב עם חברי הקבוצה אף בשים לב לכך שסכום הפיצוי ישולם לחברי הקבוצה בלא שהם נדרשים להוכיח שהמע"מ שולם על-ידם; ראיתי לנכון לציין גם כי בשים לב להעברת יתרת הסכומים הבלתי מחולקים לזכאים לקרן שהוקמה בסעיף [27](#) [א'](#) לחוק, ובשים לב לכך כי על-פי המוסכם בין הצדדים סכום הפיצוי הכולל ישולם בכל מקרה, בלא תלות בכמות התביעות הפרטניות ותוצאותיהן, לא יוותר כל סכום מסכום הפיצוי בקופת המבקשת ולהסדר אף אופי מרתיע ומחנך. בכל אלה מצאתי ערך חיובי במשקפי טובת הקבוצה התומך באישור ההסדר המוצע.

אציין בנוסף כי הסדר הגישור נחצב מתוך הליך גישור ממושך בין הצדדים, בעקבות הצעתו והמלצתו המנומקת במכתב נלווה שצורף להסדר על-ידי המגשר כבוד השופט (בדימוס) ענבר, שהתבססה בין היתר על נתונים ומידע שהוצגו בפניו בהליך הגישור, וכן לנוכח הסיכונים והסיכויים הטמונים בניהול התובענה, השלב שבו מצוי ההליך, וטענות הצדדים בהליך, הכל כמפורט בעמדת המגשר שצורפה להסדר הפשרה. ראו בהקשר זה: [ת"צ 48536-12-17 חורב נ' פועלים אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ \(19.5.2021\)](#)

פטור ממינוי בודק

59. מצאתי כי בנסיבות העניין יש מקום להיעתר לבקשת הצדדים ואין מקום למינוי בודק לפי [סעיף 19\(ב\)\(1\) לחוק תובענות ייצוגיות](#). מטרת מינוי הבודק היא לסייע לבית המשפט לבחון את הסדר הפשרה כדי לשמור על האינטרסים של הקבוצה ולהבטיח שההסדר הוא סביר והוגן מבחינתם וכי סיום ההליך בהסדר הפשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכריע במחלוקת. בנסיבות העניין הסדר הפשרה אמנם מבטיח תכליות אלה והמומחה שהצדדים מבקשים למנות בגדרי ההסדר משמש הלכה למעשה כבודק אשר קיבל מנדט נרחב לפעול באופן בלתי תלוי וחקרני בקביעת סכום הפשרה וביצירת המסד לתשלומי הלכה למעשה לזכאים.

גמול ושכר טרחה

60. לא מצאתי להתערב בהמלצת הצדדים ביחס לתשלום הגמול ושכר הטרחה, שהוא סביר ומדתי, עם זאת ראיתי לנכון להורות כי 70% משכר הטרחה ישולמו כמוסכם בין הצדדים תוך 14 ימים מהיום, ויתרת שכר הטרחה תשלום ויתרת 30% משכר הטרחה תשלום לאחר מתן החלטה נוספת בדבר השלמת ביצוע התחייבויות איילון על פי פסק הדין.

סוף דבר

61. אני מאשרת את הסדר הפשרה ונותנת לו תוקף של פסק דין.
62. אני ממנה את רו"ח אריה רפפורט כמומחה לצורך ביצוע הסדר זה. ב"כ הצדדים ימציאו למומחה את פסק הדין, ויוודאו כי הוא פנוי וחפץ בביצוע המשימות שהוטלו עליו בהסדר כמומחה.
63. המומחה מתבקש לפעול בהתאם לסמכויות ולהוראות שנקבעו בהסדר זה והוא מתבקש לבצע את בדיקתו, ולהגיש לבית המשפט ולב"כ הצדדים דו"ח ובו יפרט את הבדיקות שערך, את סכום הפשרה הכולל שקבע ואת אופן חישובו עד יום 15.8.22 (להלן: "דו"ח המומחה"). לצדדים שהות להגיש התייחסות לדו"ח המומחה, עד יום 6.9.22 ולאחר שמיעת עמדות הצדדים יקבע סכום הפשרה הכולל (להלן: "סכום הפשרה הכולל המאושר"). לתז"פ ביום 7.9.22 לקביעת סכום הפשרה הכולל המאושר.
64. נוסח ההודעה לפרסום לפי [סעיף 25\(א\)\(4\) לחוק תובענות ייצוגיות](#) מאושר. נוסח ההודעה

המזמינה את הזכאים לפנות לאיילון על מנת לממש את זכותם לקבלת הפיצוי על פי הסכם הפשרה, וזאת בתוך 30 יום ממועד הפרסום מאושר. הגישו הודעה על הפרסום עם ביצועו לא יאוחר מיום 15 יום ממועד אישור סכום הפשרה הכולל, ובנוסף על איילון להגיש לבית המשפט דיווח, הנתמך בתצהיר, ובו יפורטו הסכומים ששולמו על ידה, ועליה לבקש אישור בית המשפט להעביר אל הקרן את יתרת סכום הפשרה אשר לא שולמה לזכאים, כמוסכם. בנוסף תצהיר איילון כי שלחה לכל הגורמים המטפלים בתביעות רכב ומבנה את ההנחיה שבנספח 3 להסדר. בקשו הוראות בכל אלה על כל צעד ושעל לפיקוח בית המשפט על ביצוע ההסדר.

65. הצדדים ימציאו עותק מפסק הדין למנהל בתי המשפט לשם רישומו בפנקס תובענות ייצוגיות.

ניתן היום, כ"ח אייר תשפ"ב, 29 מאי
2022, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

הדס עובדיה 54678313- /

[נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה](#)